

כאן נולדו הקוצים

קהילת בוגרי מעלה הבשור ונופי הבשור
משתפים ונזכרים
14.1.2024 יום ה-100 לשבעה באוקטובר

אז גדלתם בעוטף עזה?

לא, גדלנו בנגב המערבי. בבית הילדים, בין שדות ירוקים, יחפים ושמחים. חרשנו שדות, חלבנו פרות והיינו חופשיים - לחלום, לעשות, לטייל, לאהוב.

חבל אשכול שאותו הכרנו היה שקט ופסטורלי. טיילנו בטרקטור לכלניות ליד בארי, לשטחי האש של צאלים, דנגור, תל ג'מה, נחל הבשור לפני המסחור והסכרים. בית החינוך "מעלה הבשור" (לימים "נופי הבשור") היה מוסד חינוכי ציורי ויחיד במינו, משותף לקיבוצי אשכול מהתק"מ והשמו"צ (ואח"כ גם ילדי המושבים הצטרפו).

חבל אשכול החבוט, שעטף וחסף במשך כמעט 20 שנה, התעורר באותו בוקר שמחת תורה לקולות נפץ רועמים ואזעקות. במהרה החלו להצטבר דיווחים מצמררים. התחלנו להבין את גודל האסון, את עוצמת המחדל הבלתי נתפסת ואת השואה שעברנו. משפחות שלמות נטבחו, אנשים נלקחו מבתיהם באכזריות והקהילה החזקה שלנו הופקרה.

אף אחד לא התריע ואף אחד לא בא.

הילדות שלנו, השבילים שלנו, האדמה - הפכו כולם לאזור מלחמה. המשפחות, המורים, החברים הפכו בין לילה לפליטים. קהילה שורשית וציונית מפוזרת ברחבי הארץ. כועסים, עצובים, מבולבלים ומתוסכלים. זועמים על אוזלת היד של הממשלה, מאוכזבים מהקונספציה הביטחונית שקרסה ובעיקר מעומק הקרע, משבר האמון הבלתי נתפס.

קהילת בוגרי בית הספר מעלה/נופי הבשור מורכבת מעוזבי הקיבוצים והמושבים שנולדו, בגרו וחוו את הנגב המערבי אך בחרו להקים את ביתם במקומות אחרים, יחד עם בוגרים שנשארו ובנו את ביתם בחבל אשכול. מה שקרה ב-7 באוקטובר החזיר את כולנו בבת אחת לתחושת הבית העמוקה של כולנו, לתחושת השייכות לנגב המערבי. מכל מקום בארץ ובעולם חזרנו להיות מ"הם" לאנחנו.

"כלניות וקוצים" נולד בעקבות אירועי ה-7 באוקטובר 2023, מתוך יוזמת המאהל שהוקם כדי לתמוך במשפחות הנרצחים והחטופים ובמקביל זימן מקום מפגש לרבים מבוגרי מעלה ונופי הבשור לאורך השנים. היוזמה להפקת עלון זה נבעה מהתארגנות ספונטנית של בוגרי ובוגרות התיכון. רצינו להחזיר לרגע את תחושת הביחד, לשמש במה לרגעים שונים של תקופה קשה זו - רגעי תקווה, רגעי חשש, רגעי תסכול. העלון הינו לקט של תמונות ומילים, מחשבות ותחושות מהעבר ומהווה, מנקודת מבטם של בוגרי מעלה הבשור. נקודות מבט שבוודאי אינן משקפות את מגוון הקולות והתחושות של כלל הקהילה.

- הטקסטים, השמות והאירועים נכונים לרגע פרסום העלון
- השתדלנו להביא את הטקסטים כלשונם למעט עריכה לשונית מינימלית.
- חלק מהטקסטים שקיבלנו לא נכללו בעלון מטעמים שונים (חוסר התאמה, פורסמו בעבר ועוד).

נמשיך לעמוד לצד משפחות הנרצחים והחטופים ולהשמיע את קולם.

מערכת כלניות וקוצים

לילך נפתליהו (נירים, מחזור 1999)

חגית מלכה-הרטף (צאלים, מחזור 1983)

אודי גלושניידר (ניר יצחק, מחזור 1991)

שונית דקל (מגן, מחזור 1998)

דורית ארנפלד (ניר יצחק, מחזור 1978)

יעל פארן (גבולות, מחזור 1986)

נופר גילור (חולית, מחזור 2003)

דף זיכרון לנרצחים

אבשלום

אברהם דבי ז"ל
לייבוֹבִיץ שרון ז"ל

אוהד

סקריסבסקי רוֹדִי ז"ל

דקל

לוי ציון ז"ל

יבול

צידון אבי ז"ל

כרם שלום

ויצן עמיחי ז"ל
רזיאל ידידיה ז"ל

יתד

אלקבץ מוטי ז"ל
מעודי נוי ז"ל

מגן

ירון אופיר ז"ל
פליישר אבי ז"ל

ישע

אביטל גיל ז"ל
בן יעקב ליאור ז"ל
נחמיאס איתי ז"ל
קדמן שחר ז"ל
רביע יובל ז"ל
רביע נועם ז"ל

כיסופים

אלרמינדי איוון ז"ל
גודו תום ז"ל
גרקוביץ דפנה ז"ל
הייניק ראובן ז"ל
זק איתי ז"ל
זק אתי ז"ל
זק שגיאת ז"ל
חולתי מנוחה ז"ל
מרגוליס סער ז"ל
סמיאטיץ ג'ינה ז"ל
רון עופר ז"ל

נירים

אלפסי אורן ז"ל
באבאני גדעון ז"ל
מאיר דורון ז"ל
מאיר מור ז"ל
פופולול רועי ז"ל

מבטחים

אסולין דן ז"ל
בן אבי חן ז"ל
ממן טל ז"ל
נחום דור ז"ל

ניר יצחק

אברהם בועז ז"ל
ארזי אופק ז"ל
חמוי אלה ז"ל
מלמן אופיר ז"ל
שחר ירון ז"ל

גבולות

חיים יותם ז"ל

בארי

אבן אלון ז"ל
אבן חן ז"ל
אבן עידו ז"ל
אבן רינת ז"ל
אבני חגי ז"ל
אוחיון סילביה ז"ל
אור יונת ז"ל
אפטלון יוסי ז"ל
ביום גיל ז"ל
ביום ענבר ז"ל
בירה אורון ז"ל
בירה טל ז"ל
בירה יסמין ז"ל
בירה תאיר ז"ל
בירה תהל ז"ל
בן עמי חוה ז"ל
בכר גאולה ז"ל
בכר דנה ז"ל
בכר כרמל ז"ל
בכר מזי ז"ל
בר יובל ז"ל
בר מעיין ז"ל
בר סיני יורם ז"ל
ברוך עידן ז"ל
גודארד איילת ז"ל

גודארד מני ז"ל

גת כנרת ז"ל

דגן עדי ז"ל

הנד נרקיס ז"ל

הרן (אבשל) אבשלום ז"ל

הרשקוביץ מעינה ז"ל

הרשקוביץ נח ז"ל

הקר זאב ז"ל

הקר זהבה ז"ל

וייס יהודית ז"ל

וייס מתי ז"ל

וייס עמיר ז"ל

וייס שמוליק ז"ל

וינסנט קסטלוי פול ז"ל

זוהר חיים ז"ל

זערור פישביין תכלת ז"ל

חדד איתן ז"ל

חצרוני אביה ז"ל

חצרוני איילה ז"ל

חצרוני ינאי ז"ל

חצרוני ליאל ז"ל

טרשנסקי ליאור ז"ל

יצחקי יהודית ז"ל

כהן אוהד ז"ל

כהן יונה ז"ל

כהן מילה ז"ל

כהן פסי ז"ל

כרסנתי שושנה ז"ל

לוי דניאל ז"ל

לוי רוני ז"ל

לוסב איגור ז"ל

לוסב מרינה ז"ל

מור אבי ז"ל

מורדו רפי ז"ל

מילס אבלוס ז"ל

מן עמית ז"ל

נווה מרדכי ז"ל

נטע אדריאן ז"ל

סבירסקי אורית ז"ל

סבירסקי רפי ז"ל

סוכמן תמי ז"ל

סילבר ויויאן ז"ל

פלד ירון ז"ל

פרייליך מרסל ז"ל

צמח שחר ז"ל

קבררה גרייסי ז"ל

קוזין יצחק ז"ל

קידר סמי ז"ל

קיפניס לילך ז"ל

קיפניס תרי ז"ל

קלדרון רותם ז"ל

קפלון דרור ז"ל

קראוניק אריק ז"ל

קרבונוה גלית ז"ל

קרול דוד ז"ל

קריצמן חנה ז"ל

רידר דור ז"ל

רפפורט יהונתן ז"ל

שופן זיו ז"ל

שוש נוי ז"ל

שפר רן ז"ל

שרעבי יהל ז"ל

שרעבי ליאן ז"ל

שרעבי נויה ז"ל

ניר עוז

בן חורין רבקה ז"ל

בן צבי אמיתי ז"ל

גורן אבנר ז"ל

גרוס יוסף ז"ל

דן כרמלה ז"ל

דן נויה ז"ל

דרלינגטון דניאל ז"ל

והב יוסף ז"ל

זלמנביץ' אריה ז"ל

טרופנוב ויטלי ז"ל

כץ אפרת ז"ל

לוינסון ברכה ז"ל

מונדר רועי ז"ל

נוי שפרה ז"ל

סילברמן יוסף ז"ל

סילברמן מרגיט ז"ל

סימן טוב ארבל ז"ל

סימן טוב יהונתן ז"ל

סימן טוב עומר ז"ל

סימן טוב קרול ז"ל

סימן טוב שחר ז"ל

קדם סימן טוב תמר ז"ל

סעיד (דוד) משה ז"ל

פאוקר גדעון ז"ל

קציר אברהם (רמי) ז"ל

שלו דוד ז"ל

שלו טל ז"ל

שפיר ירמיהו ז"ל

חולית

אלחרר ליז ז"ל

אלחרר מאיר ז"ל

בוסקו פטרו ז"ל

ויטל קפלון עדי ז"ל

כצמן חיים ז"ל

מתיאס שחר ז"ל

מתיאס שלומי ז"ל

סולטן רולן ז"ל

סולטן רונית ז"ל

רידלר משה ז"ל

קורין אברהם גבריאל ז"ל

קטאבי תהילה ז"ל

קייסמן לילי ז"ל

עין השלושה

גלזברג נועה ז"ל

טליה מרסל ז"ל

מרנסקי סילביה ז"ל

נגבי רמי ז"ל

שוורצמן אורלי ז"ל

שוורצמן אלברטו ז"ל

סופה

ארז אופיר ז"ל

חוברת עידו ז"ל

כהן ברנרד ז"ל

עין הבשור

קאדר יהודה ז"ל

רוסו אורי ז"ל

עמיעוז

אוביץ זיוה ז"ל

צוחר

דמרי דן ז"ל

ירון שיר ז"ל

רעים

גבאי יובל ז"ל

גבאי עמית ז"ל

הרמתי ורדה ז"ל

פבר אסף ז"ל

קרפ דביר ז"ל

שלומית

ביבי אוריאל ז"ל

כהן אביעד ז"ל

סויד בכור חי ז"ל

שישפורטיש ראובן ז"ל

שדה ניצן

תורג'מן דודי ז"ל

תלמי יוסף

דובדבני גיורא ז"ל

קמחי סתיו ז"ל

יהי זכרם ברוך

חטופים ששוחררו

רותם רעיה
שוהם יהל
שוהם נווה
שוהם עדי
שני עמית

חולית

אלזיאדנה איישה
אלזיאדנה בלאל

ניר יצחק

ליימברג גבריאלה
ליימברג מיאה
מרמן קלרה רוזה

פקו ג'ימי
קוניו אמה
קוניו יולי
קופר נורית
קלדרון ארז
קלדרון סהר
קציר חנה
רויטמן אופליה
שגיא עדה

נירים

פרי פופולוול חנה
בבדילה נורין
בוכשטב רימון

רעים

אור ליאם

בארי

אביגדורי נעם
אביגדורי שרון
אור נעם
אור עלמה
אנגל אופיר
בן עמי רז
הנד אמלי
הרן שושן
וייס נוגה
וייס שירי
טרשצנסקי גלי
רומן ירדן
רותם הילה

ניר עוז

אדר יפה
אלוני אמיליה
אלוני דניאל
אלוני קוניו שרון
אנגל יובל
אנגל מיקה
אנגל ברט קרינה
אצילי (בנין) ליאת
אשר אביב
אשר דורון
אשר רז
גורן שני

גריצווסקי קמחי אילנה
היימן דיצה
טטי אירינה
טל מירב
טרופנוב ילנה
יהלומי איתן
יעקב אור
יעקב יגיל
כהן ספיר
ליפשייץ יוכבד
מוזס מרגלית
מונדר אוהד
מונדר קרן
מונדר רותי
מצגר תמר
מרגלית נילי
משה עדינה

חטופים

ניר עוז

אלגרט יצחק
ביבס אריאל
ביבס ירדן
ביבס כפיר
ביבס שירי

דנציג אלכסנדר
דקל-חן שגיא

הורן איתן
הורן יאיר

וואטצ'ארה סריון
טרופנוב אלכסנדר סשה

יהוד ארבבל
יהוד דולב

יהלומי אוהד
יעקב יאיר

ליפשיץ עודד
מוזס גדי

מונדר אברהם
מצגר יורם

סטיאן סוונאקאם
פינטה נטפונג

פרי חיים

צ'נגאוקר מתן
קוניו אריאל

קוניו דוד

קופר עמירם
קלדרון עופר

קציר אלעד

ניר יצחק

רודאיף ליאור
מרמן פרננדו

כיסופים

מנצור שלמה

אורים

נורברטו הר לואיס

בארי

אור דרור
בן עמי אוהד
גת כרמל

סבירסקי איתי
שוהם טל

שרעבי אלי
שרעבי יוסי

חולית

אלזיאדנה יוסוף
אלזיאדנה חמזה

נירים

בוכשטב יגב
פופולוול נדב

נרצחים-חטופים

נר יצחק

גולדין אורן ז"ל
חיימי טל ז"ל

בארי

ברוך סהר ז"ל
וייס אילן ז"ל
קידר עופרה ז"ל

נר עוז

אנגל רונן ז"ל
אצילי אביב ז"ל
גורן מיה ז"ל
וינשטיין ג'ודי ז"ל
זלמנוביץ אריה ז"ל
חגי גדי ז"ל
כץ רביד ז"ל
מרגלית אליהו (צרציל) ז"ל
אדר תמיר ז"ל

MURDERED

מילים שלא אמרתי

**דורון ומור מאיר ז"ל נרצחו בביתם שבנירים ב-7.10.23 והותירו אחריהם את טס ושלי.
שלי כתבה יחד עם איילון פארשה ובן צור, שיר לזכר אביה ואחותה.**

ולא בחרתי גם לפגוש
חוויות שלא יוצאות מהראש
ואין לי עוד ברירה שום שבת אחת שחורה
לא תשכיח לא תפיל אותי נשארתי חזקה

לא חשבתי מעולם שלא אראה אותך יותר
ואיפה את עכשיו היגעו אתך
אוארים שאלוהים לוקח רק את הטובים
מבלי להתחשב איך מאשיכים את החיים
על חיוך שלא אשכח ועל הצחוק המתגלגל
צועקת לשמיים
שהסיוט כבר ייגמר

מילים שלא אמרתי
מילים שלא אמרתי
ולא העזתי גם לומר

קישור ליוטיוב

מילים שלא אמרתי
מילים שלא אמרתי ולא הספקתי גם לומר
תמונות שלא צילמתי כי עכשיו כבר מאוחר
פחדים שלא פגשתי

ולא רציתי גם לפגוש
חוויות שלא יוצאות לי מהראש
על שבת אחת שחורה שהגיעה בלי לדפוק
על בשורה אחת רעה שגרמה לי סם לזעזוע

לא חשבתי מעולם שלא אראה אותך יותר
ואיפה את עכשיו היגעו אתך
אוארים שאלוהים לוקח רק את הטובים
מבלי להתחשב איך מאשיכים את החיים
על חיוך שלא אשכח ועל הצחוק המתגלגל
צועקת לשמיים
שהסיוט כבר ייגמר

מכאן אני בוזרת
מכאן אני בוזרת
לראות רק את הטוב
מכאן אני צומחת
כל מה שנשאר לי זה רק לאהוב

איך הכל התחיל?

אירוב גניאליון

במקור מקיבוץ מגן, מתגוררת בטבעון, בוגרת מחזור 1985, ממקימות מאהל בוגרי מעלה ונופי הבשור.

תחילת נובמבר, היום האסון טרי, כבר שלושה שבועות העצב עמוק וחוסר האונים מצמית. ובכל זאת, בבוקר רביעי אחד משהו מתאפשר. במקלחת (ה-מקום להולדת רעיונות), נפלה לי ההבנה שאנחנו חייבים לעשות משהו. משהו. אי אפשר להמשיך כאילו הכל כרגיל. ואנחנו הרי משם, ואנחנו רבים בוגרי 'מעלה הבשור' ו'נופי הבשור' לדורותיהם.

טלפון לתומר, בן הזוג שלי, אחריו לכמה חברים (חובב ותומר שמי, עינב לוי, חגית מלכה הרטף, חגי יבלונקה), פגישת זום בערב, סיור הכנה למחרת, ובשישי כבר עמד האוהל.

באותה פגישה ראשונה הגדרנו מהו הדבר החשוב ביותר מבחינתנו - שהמשפחות לא יישארו לבד שהן ידעו שאנחנו כל הזמן איתן, שזהו מאבק משותף. הרי לא ניתן לדמיין שמלבד השבר האישי המזעזע הן צריכות גם לנהל לבד את המערכה, ובמיוחד כשהקהילות רחוקות, מלקקות את פצעיהן, מנסות להשתקם.

המטרה השנייה שהצבנו לעצמנו הייתה להשאיר את נושא החזרת החטופים בכותרות. עדיין לא ידענו אז שהמסע יתארך כך, ושיידרש מאמץ רב כדי לשמור את הנושא במודעות הקהל וכדי להניע אנשים לפעולה. נכון לתחילת ינואר יש בקבוצת הוואטצאפ שלנו 700 בוגרים ובוגרות (רבים מהם לא גרים בקיבוץ כבר שנים)

מתנדבים מתוכנו מחזיקים משמרות בעמדה שניצבת ברחוב קפלן, ופתוחה בכל ימות השבוע. העוברים ושבים מקבלים הסבר על האיזור, על היקף האסון, על הקשר האישי שלנו עם המקום ועם האנשים הללו. בנוסף, אירגנו גם אירועים, למשל טקס הדלקת נרות חנוכה עם בני משפחות החטופים והשבים או אירוע (שסוקר ע"י התקשורת!) על טוסט עם אבוקדו, שבו סיפר בוגר ביה"ס דרור שאול (במאי 'מבצע סבתא'), על החטופים, ביניהם המורה הראשון שלו לקולנוע, חיים פרי.

בשבועות האחרונים גדלה קבוצת המובילים, והוקמו צוותים שונים: תקשורת ויח"צ (לימור רגב, מאירה רשף, עירית קליפר אבני, פז נחושתי), דיגיטל (אורן הרץ, רביב כהן), אירועים (חובב שמי, יערה בר און, תומר גניליון), עיצוב (יערה בר און, מירב גניליון, עינב לוי), קשר עם ועדת עלון (חגית מלכה הרטף). כולם פועלים כדי לייצר עוד חשיפה של הפעילות שלנו, כדי שההד יישמע למרחוק.

ובתוך העצב, הכעס, המאמץ - יש גם את שמחת המפגש. חלקנו לא נפגשנו שנים רבות - והנה אנחנו חולקים זיכרונות, שותפים לאותה תחושת השייכות למקום הזה בו גדלנו, לפני שהזיכרון הוכתם בדם.

#עם_המשפחות_עד_שיחזור

מתכנים לשובם

אסתר בוכטלר

מקיבוץ נירים, אמא של יגב שנחטף לעזה.

לפני מספר ימים פנו אליי בשביל שאספר על התקופה האחרונה ועל המאבק לשחרור יגב, נדב, עופר וכל שאר החטופים. התלבטתי קצת מה לכתוב ואחרי לא מעט התלבטויות כתבתי פשוט מה שהיה. בתחילת האירוע לא הבנו מה אנחנו אמורים לעשות, הבנו שלשבת ולחכות זו לא אופציה מבחינתנו כמשפחה.

בסוף השבוע הראשון למלחמה הוזמנו כל משפחות החטופים לפגישה ראשונה עם מטה המשפחות והבנו שיש מסגרת לעשייה. במטה המשפחות הכרנו מתנדבים נפלאים שפתחו את ליבם בפנינו ונתנו לנו בית לפעילות שלנו. עד היום הם מלווים אותנו בכל צורך שלנו.

במקביל, התכנסנו כל המשפחה המורחבת שלנו, יחד עם משפחתה של רימון קירשט והתחלנו בבניית תוכנית פעולה. הבנו שהמטה יתן תמיכה וליווי אבל אנחנו אלה שצריכים להיות בחזית העשייה. עומדות בפנינו שלוש מטרות:

1. לעורר בציבור את הצורך בקידום עסקה בהמשך ולשמר את נושא החטופים על סדר היום הציבורי,
2. לחץ על קבינט המלחמה והקבינט המורחב לקידום עסקה להחזרת החטופים
3. לחץ על דעת הקהל העולמית ועל ממשלות בעולם לעזור בקידום עסקה.

אנחנו פועלים בכל האמצעים שעומדים לרשותנו: ראיונות לכל כלי התקשורת, משלחות לחו"ל, מפגשים בכיכר עם אנשים פרטיים, קבוצות וארגונים, עצרות בשבתות, צעדה לירושלים, השתתפות פעילה פעם בשבוע בכנסת (בועדות, מפגשים עם ח"כים ושרים וישיבות סיעות ומליאה) ופעילויות ייחודיות של כל משפחה.

לנו כמשפחה חשוב להביא את הסיפור שלנו מזווית הומניטרית אנושית ולא פוליטית (בזאר אומנים, קונצרטים, מופע זרעים של תקווה, אירוע אימוץ כלבים).

בקיבוץ יש צוות שמלווה אותנו ואת משפחת פופלוול. לשמחתנו במתווה הראשון לשחרור החטופים רימון, חנה ועוד חטופים שוחררו, אך אנחנו עדיין מחכים ליגב ולשאר החטופים.

בימים אלה למעלה מ-90 יום מאז ה-7.10, הדאגה והגעגועים שלנו קשים ואנחנו מפחדים מהיאוש. אנו מחפשים דרכים חדשות להצלחת המאבק להשבת החטופים ומניעת נירמול הסיטואציה והפיכת המצב לשגרה.

זו תקופה מטלטלת וקשה לנו כמשפחה, אך אנחנו נחושים ומכוונים מטה.

כדי שהמאבק יגיע לסיום חיובי, חשוב שכולם יצטרפו באופן פעיל. חשוב לנו לראותכם, חברים ונערים מגיעים לכיכר במשך השבוע, לעצרות בשבתות ומצטרפים לפעילויות. אנחנו מאמינים ששיקום העוטף וביתנו בקיבוץ נירים לא יוכל להתבצע ללא השבת כל החטופים.

אנו רוצים להודות לחברים הרבים שמלווים אותנו -

לבני הקיבוץ הרבים שמגיעים לתמוך בכיכר, ליוזמי ומאיישי מאהל "מעלה/נופי הבשור" בקפלן ולצוות המלווה של הקיבוץ.

סוגר אלפסה זורן

במקור מקיבוץ ניר עוז, מתגוררת בגן יבנה, בוגרת מחזור 1986.

היום 31.12.2023 סופה של השנה האזרחית.
אבל אני לא שם. הלילה לא אספור את השניות לאחור.
גם הלילה לא יהיו לי חגיגות. בשבילי העולם נעצר ב 7.10.2023
הדבר היחידי שאני סופרת מאז זה את מספר הימים שעברו מאז.
86 יום !!

שמי סמדר גורן ואני מניר עוז. נולדתי וגדלתי בקיבוץ. חייתי בו עד גיל 25. למרות שאני כבר לא גרה שם 30 שנה,
כששואלים אותי היום מאיפה את? אני עונה מיד שאני מניר עוז. ניר עוז זה בית.
באותה שבת שחורה 7.10 חדרו לבית הזה מאות מחבלים. רצחו, חטפו שרפו בזזו – חיללו כל פינה בגן העדן
שהיה שם.

לאחר שעות של ניתוק קשר ואימה על גורלם, הבנו כי אחי, אבנר נחטף מהממד בביתו. גיסתי, מיה שיצאה מוקדם
בבוקר לסדר את בית התינוקות לקראת השבוע הקרוב, נחטפה משם.
באותו בוקר נורא נחטפו עוד 75 מתושבי הקיבוץ. תינוקות, ילדים צעירים ומבוגרים.
לאחר עשרה ימים קיבלנו את הידיעה הנוראית שגופתו של אבנר נמצאה. אבנר נרצח באכזריות. יחד אתו נרצחו
באכזריות עוד רבים מתושבי ניר עוז. הוא והם נרצחו בדרכים איומות שאני מעדיפה לא לשמוע את הפרטים
המדויקים שלהם. הדמיון במשך היום והסיוטים שלי בלילה מספיק קשים.
כעבור מספר ימים נודע לנו שמיה נורתה במהלך חטיפתה והובלה לעזה כשהיא במצב קשה. במשך ימים רבים
בחרתי להיאחז בתקווה.

ראינו בהתרגשות רבה את האנשים ששחררו משם. את החיבוק החם שקיבלו מקרובי המשפחה.
אלה היו רגעי שמחה אמיתיים.
ובתוכם נשארה התקווה שאולי... אולי גם אנחנו נזכה לרגע הזה.
לצערי – בדיוק ברגעים המרגשים בהם ראינו את החטופות האחרונות ששחררו יורדות מרכבי החמאס ועוברות
לידיים טובות, בדיוק ברגע שבו זיהיתי את בנות הקיבוץ ששבו אל משפחתן, בדיוק אז צלצל הטלפון שביטל באחת
את התקווה האישית. שבישר שמיה איננה.
נשארנו בלי מיה ובלי אבנר. למיה ואבנר ארבעה ילדים אסיף בן 25, בר בן 23, גל בן 21 ודקל בת 19.
האחיינים האהובים שלי, שבגיל צעיר כל כך נשארו ללא הורים.

את מיה אפילו לא זכינו להביא לקבורה. גופתה עדיין מוחזקת בידי החמאס. שניהם כבר לא אתנו. אבל אני אפילו
לא מצליחה באמת להתאבל עליהם. עליהם ועל שאר חברי הקיבוץ שאת כולם הכרתי.
כי יש עדיין 133 חטופים בעזה. חלקם כבר לא בין החיים.

30 מהחטופים החיים אני מכירה באופן אישי. חלקם נורו ואז נחטפו כשהם פצועים ומדממים. רבים מהחטופים
זקנים שחייבים תרופות להמשך קיומם.

הם שם כבר ימים רבים. ואין לנו שום מידע על מצבם הנוכחי. כל רגע וכל יום שעוברים הם קריטיים עבורם. בכל רגע ובכל יום שעוברים החרדה שלנו לגורלם הולכת ועולה. מעדויות שסיפרו אלה שחזרו אפשר לדעת שהחרדות מוצדקות. תנאי המחיה איומים, היחס של השוטים אכזרי, הפחד של החטופים להיפגע מההפצצות מלווה כל רגע. הפחד שנשכח אותם מלווה כל רגע. החרדה מלווה אותם ואותנו כל רגע.

אני במצב של חוסר מנוחה תמידי. מרגישה שאני חייבת לעשות משהו. שאי שאפשר ואסור לשכוח את מי ששם אפילו לרגע. אבל גם מאוד מבולבלת.

בתקופה האחרונה נהיינו כאילו מומחים. נציגים של המשפחות נוסעים בכל העולם כדי להיפגש עם שגרירים, קהילות יהודיות ואחרות. נפגשים עם אנשים בעלי השפעה מתייעצים עם מיטב המומחים. משפחות נתנו ראיון ועוד אחד בכל כלי תקשורת אפשרי, הוקמו מיצגים רבים, מיזמים גדולים, ובכל מקום נתלו תמונות ופוסטרים של החטופים.

אנחנו מתלבטים ודנים מה הדרך הנכונה שתביא לשחרורם המהיר. מה יכול להזיק. הלחימה בעזה והחיילים הרבים שנפגעים ונהרגים מידי יום מגדילים את הכאב, הלב שלנו גם עם כל המשפחות האלה. בכל רגע.

המצב הזה מגביר את החרדה וגם את הבלבול.

מה נכון לעשות... מה נכון להגיד למי נכון לפנות.... ומה לא.

אישית אני מרגישה שקטונתי מלהבין באמת מהי הדרך הנכונה.

אבל אני יודעת שאי אפשר להניח לזה. שזה חייב להישאר כל הזמן בראש סדר העדיפויות של מי שמטפל בזה.

שצריך לעשות הכל כדי שהיקירים שלנו יהיו כאן. שזו צריכה להיות המטרה העיקרית והראשונה.

שזה חייב להיות במחשבות של כולנו. זו מבחינתי צוואתה של מיה שתמיד דאגה לכולם לפני שחשבה על עצמה.

יש כאלה שיוצאים בגנות המשפחות על פעולות שנעשות, על מילים שנאמרות.....

אני מזמינה כל אחד לעצור לרגע ולדמיין את אבא או את אמא שלו. את הבן או הבת שלו, את בן או בת הזוג כאילו הם נמצאים שם. מה הייתם עושים אם מישהו מקרובי המשפחה שלכם היה שם?

אני מזמינה את כולנו להסתכל בהרבה רגישות חמלה והבנה על בני משפחות החטופים שחיים כבר ימים רבים על הקצה. לחשוב מה אתם יכולים לעשות כדי לעזור.

קריאות והגדרות של תמונת ניצחון לא מעודדות אותי.

מאז 7.10 הפסדנו כל כך הרבה. המשפחה שלנו הפסידה את היקרים לה מכל.

כבר לא נשאר לי מקום בלב לעוד צער וכאב.

חייבים למצוא את הדרך להחזיר את כל מי שנשאר שם. לפני שנפסיד גם אותם. לפני שיהיו עוד משפחות כמונו

אני מתפללת שכל אחד ואחת מאלה שעדיין מופיעים על פוסטרים, מצגות ומבנים, יזכה סוף סוף לחיבוק אמיתי

של כל אלה שמחכים כאן. החיבוק שאני כבר לא אזכה לו.

רק כשזה יקרה אני אוכל לעצור באמת. להתחיל להתאבל, להיזכר ברגעים שהיו לי עם אבנר ומיה אלה שכבר לא יחזרו. להתחיל להשתקם להתחיל להרגיש כאן בטוחים. אפשר יהיה לחשוב על תקומה לנו, לקיבוץ שלנו

ולמדינת ישראל.

היום 31.12.2023

רגע לפני שהספירה לאחור מסתיימת, אני מבקשת שתקדישו מחשבה לאלה שגם היום יוכלו רק לחלום

על הנשיקה עם האנשים שיקרים להם.

זכרה בן נתן (צילום)

במקור מקיבוץ כיסופים, מתגוררת בתלמי יוסף, בוגרת מחזור 1978.

תמונות חיי משובצות באחו ירוק, כלניות, מרבדים של חרציות והרבה מאוד שקט ושלווה.

כל ילדותי ונעורי שזורים בטיולים. לפרדס, לשדות, לחורשות. היינו חופשיים ומאושרים. ילדי טבע ושמש. נכון שתמיד היו מבצעים צבאיים אבל שרדנו את זה כי האמנו בכל ליבנו שהצבא שומר עלינו ואין צורך לחשוש. את מה שקרה ב-7.10.2023 אף אחד לא דמיין.

הפרת האמון ביננו לבין הצבא, ביננו לבין הממשלה היא עצומה. באופן אישי אינני מצליחה להשתקם ואני חווה עצב גדול מאוד על החטופים והחללים. פעם היו לי חיים שקטים ושלוים, עכשיו הם אינם עוד.

נסעתי לאתר ההנצחה של פסטיבל "הנובה" סמוך לקיבוץ רעים. השקט חזר, גם האחו והפרחים, רק קולות הבכ של קרובי הנרצחים מפרים את הדממה. לא הצלחתי לדמיין שבמקום בו דרכו רגלי מאות פעמים התחולל טבח. זה בלתי נתפס.

מבחינתי, ללא החזרת החטופים לביתם, אין תקומה לחבל "אשכול". נתחיל משם ונתקדם בבניית הקיבוצים שנפגעו ובבניית האמון שנהרס.

איור: עדי צחור, במקור מגבולות, מתגוררת בתל-אביב, מחזור 1983.

לא ביונה

במקור מקיבוץ ניר יצחק, מתגורר בדנמרק בוגר מחזור 1988.

הלוח

המרכז של כל קיבוץ, הלב הפועם, תמיד היה ותמיד יהיה לוח המודעות.

גם בימינו אנו כשאנו מלאים ברשתות "חברתיות" למכביר כמו "מהקורה" שלנו "ומברק" של שונאינו, אז ללוח המודעות הקשיש והטוב יש עדיין מקום מרכזי בהווה הקיבוצית. הרי זה ידוע לכולנו שכל "הרשתות" הללו הן אמנם אמצעי תקשורת מהיר ויעיל (וגם למי ששפר גורלו מציל) אבל הן כולן מהקשר האנושי אותנו מנתקות ומרחיקות.

טוב כרגיל נסחפנו וגלשנו מן הנושא שלנו, אז בואו נשאיר את ענייני התקשורת לשר האהוב והאחראי שאותנו כל כך אוהב ומוקיר..

למי שלא יודע, אז כל קיבוצי השומר הצעיר נבנו על בסיסו של אותו השטאנץ. מחלקת הבניה המיתולוגית של הקב"ה (לא זה שזנח אותנו, אלו שבנו אותנו) בנתה פחות או יותר את כל חדרי האוכל של קיבוצי החוטף ובכלל. כמובן שבכל תכנון מקום של כבוד תמיד נשמר ללוח המודעות. לוח גדול ומרווח, מקום מפגש מקטון ועד גדול, כדי להתעדכן בענייני דיומא ולברוח כשסדרן העבודה קורא הוא בשמך. הלוח הטוב והמיטיב מכיל הוא את כל מה שחבר קיבוץ צריך:

איור: עדי צחור

רשימת התורנויות האין סופית, רשימת הטרמפים לכרך הגדול ולאחות הקטנה והמאובקת, שעות פתיחת הקומונה, כולבו, מרכולית וקופת הבית. מתי שאלו הספר מגיע ואדי האופטרימטריסט. לוח תרבות ולוח חגים, אבידות ומציאות, שיווקי עופות, לידות ופטירות. והכי חשובה רשימת השחקנים של נומוס לכדורגל של שישי (אבוי לו למי שלא נרשם, כי הוא היה מגיע אליו זועף עד לשולחן..)

הלוח תמיד היה מקום מפגש חברתי בכניסה לחדר האוכל וביציאה, כי מי יודע האם מודעה חדשה פיספסת? הלוח שלנו מעולם לא נשאר הוא מאחור, תמיד התעדכן הוא בחידושי היום. בהתחלה היו קליפסים ממתכת שהוחלפו אחר כבוד בנעצים ובסיכות. היה גם ניסיון כושל עם מגנטים, אבל הקטבים העדיפו להשאר במרכז, אז הרעיון פשוט מן הלוח נפל.

במרוצת השנים זוהרו של הלוח עומעם. חלק מהקיבוצים נטשו את הרעיון ונשארו רק עם הגירעון חלקם סגרו את חדר האוכל, ובחלקם מי היה מאמי החדר האוכל והלוח עדיין פעילים. אמנם קצת פחות אבל עדיין יש במה להתגאות! הבעיה העיקרית כרגע שכבר יותר מחודש הלוח לא מתעדכן. מאז השבת המקוללת והארורה הלב הפועם הפסיק ונדם.

מי יודע אולי זה לטובה שכל אוכלוסיית היעד נעקרה לה מביתה?

כי האמת מי מאיתנו יכול לעמוד מול הלוח שכולו מלא במודעות שחורות של הלוויות?

מי יכול לעמוד מול הלוח עם כל כך הרבה חברים וילדים נעדרים? מי יכול ומעז לעמוד מול הלוח מבלי להזיל דמעה, ולשאל מה לעזאזל קרה לנו פה? ולך שאיבדת את משאבת האופניים, אל תטרח להתקשר לבועז ז"ל, לצערי הוא כבר לא זמין...

במקור מניר עוז, בוגרת מחזור 2003

עברתי לאחרונה עם משפחתי לקיבוץ דביר. שנים עברו מאז עזבתי את ניר עוז ועברתי לעיר ולפתע שוב אני גרה בקיבוץ ויש לי אפשרות לבחור בין חגים בקיבוץ החדש לקיבוץ הולדתי. אמא שלי לחצה שנבוא לחג שני בניר עוז, אבל הרצון להיטמע בקהילה החדשה אליה עברנו הכריע את הכף והחלטנו להישאר בדביר לטובת ערב "בירה ונשירה". במקום זאת, הגענו לניר עוז ביום חמישי ה-5/01. מבלי שידענו, נפרדנו מחלק מהחברים שלא נפגוש עוד. ההחלטה להישאר בדביר הייתה גורלית יותר ממה שאי פעם יכולנו לדמיין בסיוטים הכי קשים. בגלל שלא הגעתי לחג עם הנכד, הסבתא (אמא שלי) לא נשארה בביתה שבניר עוז ביום ארוך זה. אבא, קשיש חולה וחסר כל מיומנות דיגיטלית, היה שעות רבות בממ"ד, עם אמילין העובדת הזרה שמטפלת בו וצמודה אליו במסירות אין קץ. שעות רבות לא ידעתי מה עלה בגורלו ונזהרתי לא להתקשר ולהפר את השקט שהנחיתי אותו לשמור. שכניו היקרים נחטפו ובדרך נס המחבלים פסחו על הבית שלו; אפילו דלת הבית נותרה נעולה ולא נפרצה ופרט לקלנועית שנלקחה שלל, הבית לא ניזוק. איש עם נשמות בלתי נגמרות, כך לעיתים נדמה לי. כוחותיו לא היו עומדים לו להיאבק בהם שלא יפתחו את הממ"ד - נס של ממש. כשהשכנים כתבו בווטסאפ "הם פה" חיבקתי את האיש שלי ואמרתי לו שאני מוכנה להשלים עם מותו של אבי, אך מתקשה עם הסבל והאימה שעבר עד אז. כבר נפרדתי.

נתק. ריק. אימה. חורבן. צער. אבל. כעס. רגשות אלה ועוד, מילאו אותי והיוו חסם עבורי לבוא במגע עם משמעות האסון הנורא, לפרוק ולכתוב. אך כעת אני כותבת, לזכר חברי קיבוץ ניר עוז שנטבחו בידי טרוריסטים, ובקריאת תפילת "לו יהי" לתקומת הקהילה שלי וחוסנה. קהילה שעיצבה אותי ומהווה נתח משמעותי מהזהות שלי עד היום.

בחלוף הימים אני מתחילה להפנים שתרחיש האימים שהדחקנו את ההיתכנות שלו כל השנים, קרה לנו במימדים גדולים מהמשוער.

כבר כילדה הרגשתי דיסוננס בנוגע לשכנים שמעבר לגדר. אבא שלי היה חצן שתחזק בתים, ובנוסף להם תחזק גם יחסים חמים עם זאכי וסעיד, הפועלים העזתים שעבדו בניר עוז. הם היו רוכבים על תלת אופן כמו של "גשש בלש" מבלי סודות - עם עגלה רחבה מלפנים ובגדים מוכתמים בצבע, תוצאה של צביעת הבתים בה עסקו. זאכי היה צעיר גבוה, שמנמן ומשופם, עם שיער עבה. סעיד היה מבוגר, שחום, פניו חרושות קמטים, קרחת בן גוריון שכזאת ושפם ערבי להתפאר בו. אני זוכרת איך אירחנו אותם כדרך קבע בסלון ביתנו לקפה - ברקע מן החלון נשקפת גדר הקיבוץ ומבעד לה נשקף אבסען, הכפר הקרוב ביותר. כילדה סקרנית הייתי מביטה לשם במשקפת ולא פעם מקבלת הצצה לאנשים שהבנתי שאין לנו שלום איתם, למרות ששניים מהם שותים אצלנו קפה. אנשים טובים.

ציירה ירדן זילברמן, תיעוד הנוף מהחלון בבית אימי. כפר עבסאן

יום אחד הם לא באו יותר. אני חושבת שאז פגשתי לראשונה במילה "סגר". היה לי קשה כילדה לתפוס למה לא נותנים להם לבוא אלינו וזה הטריד אותי. אפילו דאגתי להם כשצה"ל פעל ברצועה וקיוויתי ששלום להם. מאז לא ראיתי אותם עוד. לעיתים, אבא היה מתרפק על העבר - "איך בשלחין היינו מחליפים מבעד לגדר המערכת ארוחות. תמורת פרילי ולחמניה עם גבינה צהובה קיבלנו חומוס ופיתות"; "חבל שאי אפשר יותר לקנות רהיטים בשוק של חאן יונס"; "איפה הימים שהיינו נוסעים עם טרקטור לים בעזה" זכרונות שלא ניתן לתפוס בכלל על מציאות ששררה כאן פעם.

הסיפור שלו על הנסיעה בטרקטור לחוף הים בעזה, ככה בקו ישר דרך השדות, מתערבב לי עכשיו עם זיכרון סרטון החטיפה של חבריי וחברותיי מהקיבוץ - מובלים כבהמות על עגלת אותו טרקטור, כפותים, מסוממים. סביבם המון מתלהם צוהל, מריע, וקורא, נוגע בגופם כאילו היו חפצים. עזתים שדומים אולי לפועלים אותם זכרתי מילדות, אך על בגדיהם כתמי דם ולא צבע והם רוכבים על אופנועים עם קלצ'ים. וחבריי, פניהם מלאות בעתה ואימה, נראים הלומים מסייט ממנו הם רוצים להתעורר על אף שכבר מבינים שלא חלום הוא.

התרחיש שהדחקנו, מתוך ביטחון מסוים ביכולת של אותה גדר מערכת והמוצבים שסביבה להגן עלינו, והצבא הכי חזק במזרח התיכון ששומר עלינו - התפוצץ לנו בפרצוף (כמו גם אחד מרימוני ההלם וטילי האר.פי.ג'י שנורו בשבת השחורה ההיא). איך ממשיכים מכאן? איך משקמים את תחושת הביטחון ודואגים שלא נדע עוד אסון שכזה?

ב 7/10 חרב עליי עולמי. התפורר המרחב הקיומי המקביל לחיים אותם אני חיה בשגרה גיאוגרפית שונה - המקום שעד היום היה ה-בית יותר מכל מקום אחר ומספיק היה להיכנס בשער כדי להרגיש שהגעתי הביתה.

כי אין דרך אחרת - נחכה להם עד שובם

משם

שנית בקל

במקור מקיבוץ מגן, מתגוררת בתלמי יוסף, בוגרת מחזור 1998.

אני משם	אסתובבת בין שאר בני האדם	אני משם
לא רואים עלי	זה לא כתוב עלי פני	לא רואים עלי
אני משם	אין חולצה עם ציור	אני משם
ילדותי נדרסה	לעצכן את העולם	ילדותי נדרסה
חיי נאעכו	אבל	חיי נאעכו
אני משם		אני משם

במקור מכיסופים, בוגרת מחזור 1976.

והעוטף עוד יצמח, יפרח ויתחדש

יום חדש מגיע, שוהה לו בשעותיו המוקצבות עם פעולות השגרה ואלו שפחות, ומצטרף ליום האתמול. וככה חולפים עוברים להם הימים, ואצלי בלב הרגשות מתערבבים להם בימים שלפני אותה שבת שחורה של ה-7.10.23 ובימים שלאחריה. נוף ילדותי הנשקף לו מבית הוריי בכיסופים: ים כחול כחול, ולחופו הבתים הלבנים של דיר אל בלח. נוף פסטורלי, מרגיע, הנושק לנופי השדות הפסטורליים של כיסופים. כמו גם הנופים הקסומים הנשקפים לעיניים כשיוצאים מהקיבוץ לכל מקום ומטרה באזור - הכל כך פסטורלי ושלווה, נופים המשתנים להם בכל עונה ועונה, משדות השיבולים והחמניות למרבדי הכלניות ופריחת הכותנה. שלושה ששרתה לה ברוב ימות השנה שלפני אותה שבת שחורה וארורה. שלושה שנקטעה ונעצרה לה עת מחוגי השעון הורו על השעה: 6:29 בה נשמעו האזעקות הראשונות בחלק מישובי העוטף, עת בה אני הייתי שרויה בשלוותי, מאזינה לקולו של יוסי אלפי הנשמע מעל גלי האתר בתכנית פסטיבל מספרי סיפורים ברשת ב', כשלתע נעצרה התכנית ומבול של התרעות צבע אדום נשמעו בזו אחר זו, ואני מחייכת לעצמי בשיא הגיחוך ומספרת לעצמי סיפור שעוד שנייה זה יפסק ומגיש התכנית יודיע: "איתכם הסליחה מאזינים יקרים, זו היתה תקלה במערכת" אבל במקום זה הצטרפה למבול ההתרעות התרעה נוספת בנייד שלי, והפעם היתה זו אזעקה בכיסופים. כהרגלי התקשרתי מיד לאמי האהובה ג'ינה סמיאטיץ שהספיקה לענות לי בנייד שלה בקול רועד: "אני עומדת צמודה לקיר ולא זזה" וכששאלתי אותה כולי נדהמת מההבנה המהירה שהפעם קורה משהו אחר שעוד לא היה: "למה את עומדת צמודה לקיר?" היא הספיקה למלמל משהו לא ברור והשיחה נותקה. בו ברגע נדם גם הטלפון הקווי, ואני מאותו רגע התמודדתי עם השיעור הכי קשה עבורי בחיים: "חוסר וודאות". עד לערב יום ראשון, בו קיבלתי את ההודעה המרה והנוראה שהיא נרצחה בביתה. בעת בה אני כותבת שורות אלו, מתנגן לי בראש השיר שהכי מחבר אותי אל אמי האהובה: "כך ברא אותך הטבע" של ארז הלוי:

כלניות בשדות כיסופים

כך ברא אומך הטבע
עם קצת דמיון ואחשבה חופשית
אל תן לזה לגדול מהתחלה בבקשה
אל תנסה להילחם בזה
אל תנסה להשתנות
כי זה תמיד יבוא מהתחלה פתאום
כי כך ברא אומך הטבע...

וכך אני זוכרת אותך אמא אהובה שלי, כי כך באמת ברא אותך הטבע. תמיד היית עם דמיון ומחשבה חופשית ואף פעם לא נלחמת בזה. ידעת מצויין את מי את אוהבת ואת מי לא, ולא היה אכפת לך מי לא אוהב אותך ומה חושבים עלייך. היית כל כך כנה ואמיתית ואמרת לאנשים תמיד את מה שבאמת חשבת. לעיתים היה נעים להם לשמוע ולעיתים ממש לא. אני גאה בך ואוהבת אותך, ולנצח יהיו בי כיסופים אלייך וכיסופים לביתך שהוא גם ביתי בו נולדתי וגדלתי - בית כיסופים. כיסופים לילדות היפה שהייתה לי. כיסופים לכל אותם ימים יפים ושלווים שחוויתי, ואיתי תושבי הקיבוץ ותושבי כל העוטף כולו לפני השבת של ה-7.10.23. אני יודעת בתוך ליבי פנימה, שאת מלמעלה עוד תראי את ההתחדשות של כל אותם נופים ובתים שנהרסו ונשרפו, ואת הפריחה והצמיחה של הקיבוץ ושאר ישובי המועצה והעוטף כולו על כל תושביו, שיחזרו מהבתים הזמניים אליהם פונו וישובו לבתים שיפרחו ויצמחו מחדש. אני כולי תפילה שכל החטופים ישובו במהרה לביתם. יהי זכרך ברוך. אוהבת אותך בלי סוף.

דיר אל בלח - נוף הנשקף מהבית של ההורים שלי בכיסופים.

במקור מצאלים, בוגר מחזור 1997.

לחזור ולשחק

זה קרה פתאום. אף אחד לא היה מוכן לזה, בטח לא אני. זאת אומרת, אני יודע שבחירום אני מייד מגויס, אבל חירום זה לא משהו מתוכנן מראש. כבר שש שנים בערך, שאני משרת במילואים בפיקוד העורף - לומד ומתכונן איך לעזור לרשויות בזמני חירום שונים. אבל שום דבר לא מכין אותך נפשית לחזור ברגע אחד למקום בו גדלת ועוצבת. בגיל 44 חזרתי בחדות לגיל 18 - לחבר'ה, למורים, להורים של, לשדות, לחופש ולמרחבים. אבל הפעם זה שונה. הפעם רוסו כבר לא יושב לידי בכיתה או בא לישיון אצלי (או אני אצלו). הפעם מנוחה (מנוחה חולתי ז"ל שנרצחה ב-7.10), המורה לספרות כבר לא הולכת עם הסיגריה בפה ועושה לנו שיעור על הדשא. הפעם רותם המורה לספורט, כבר לא נכנעת (שוב) לבקשתנו לשחק כדורגל (צאלים נגד שאר העולם) במקום תרגילי ספורט. הפעם עדה (עדה שגיא, שוחררה משבי החמאס) כבר לא מחכה במשרד של ההנהלה לשיחה על "מה יהיה עם הבררות?". הפעם הם נהרגו בלחימה, או נרצחו, או נחטפו. זאת מציאות או חלום?

כמו כולם אני שואל איך זה קרה? למה? איך יכול להיות? ועוד מיליון שאלות שלא נותנות מנוח. לחלק מהשאלות אני מוצא תשובות ולחלקן לא. לא בטוח שצריך. עכשיו זה כבר לא משנה. זה קרה. יש לפני ואחרי שמחת תורה מה עושה אדם כשהוא מקבל מכה מאוד כואבת? יש כמה אפשרויות: הוא יכול לצרוח מכאב ולשדר זאת בלי סוף לסביבתו. הוא יכול גם לכאוב בשקט את הכאב ואף אחד לא ידע בכלל שכואב לו. הוא גם יכול להחליט שהוא מטפל בעצמו או אפילו לבקש מאחרים שיטפלו במכתו בכדי לחזור ולהיות בריא.

ומה עושה אומה שחטפה מכה כזאת? בדיוק אותו דבר. אחת השאלות ששאלתי את עצמי לאחר אירועי השבעה באוקטובר היא, מה אני ומה אנחנו עושים עם המכה הנוראית שקיבלנו. החלטתי ביני לבין עצמי שאני בוחר באופציה השלישית. עולה על מדים ועם כל הכאב וההלם - מתחיל לטפל. בעצמי ובאומתי. למה? כי הבנתי שאם אני ועוד מיליוני ישראלים כמוני יבחרו בשתי האופציות הראשונות אז כולנו, פשוטו כמשמעו, לא נהיה כאן. לשמחתי גיליתי שעוד מיליוני ישראלים בחרו כמוני. וכך יצאנו כולנו לטפל במכה הכואבת. וכמו כל טיפול במכה - זה ארוך וכואב לא פחות מהמכה. לפעמים מייאש, לפעמים מייסר. לפעמים בוכים וזה בסדר. כמו כל טיפול במכה אני מבין שזה תהליך ומרגיש יש התקדמות, גם אם איטית ולא תמיד גלויה לעין בכל יום. יש ריפוי ויש תקווה שנחזור להיות בריאים ואף בריאים יותר מבעבר.

אם שואלים אותי איך אתה יודע? מאיפה הביטחון? אני שואל בחזרה - האם אתה זוכר שפעם, אולי באיזה משחק כדורגל, שקיבלת מכה ברגל או ביד או אפילו בבטן? לא מכה קטנה, מכה רצינית שהפילה אותך. והאם אתה זוכר שגם נחת קצת? שאכלת והתחזקת? שקמת? אחרי כמה זמן אפילו חזרת לשחק, זוכר? ואתה זוכר את ההרגשה בפעם הראשונה שעלית למגרש וחזרת לשחק? אז אני רוצה לחזור למגרש ולשחק. ולא רק לשחק, לשחק הרבה יותר טוב מהפעם הקודמת. עם חיוך של מנצח. כי אחרי המכה חשבתי שאני לא אשחק יותר בחיים, והיום, היום אני בחיים - אז איך לא אשחק והכי טוב שאני יכול?

" וְהָיָה אִזְרָאֵל הַלְבָנָה כְּאִזְרָאֵל הַחֲמָה וְאִזְרָאֵל הַחֲמָה יִהְיֶה שְׁבַעֲתַיִם כְּאִזְרָאֵל הַחֲמָה וְהָיָה חֶבְשׁ ה' אֶת שִׁבְרֵ עַמּוֹ וּמְחַץ מִקְתּוֹ יִרְפָּא ". (ישעיהו, ל', כו)

מבארי, בוגר מחזור 2003.

התפנית למלון דיוויד בים המלח יחד עם קהילת בארי. הקהילה היא הבית שלי, כך שלא ראיתי שום סיבה לעבור למקום אחר, לא עכשיו ולא בעתיד. אני עדיין לא נשוי ולא אבא לילדים, אבל גם מנקודת מבט זו, אני מזהה איזו שהיא פגיעה בשגרה המשפחתית. אם הייתי היום הורה, יכול להיות שהייתי מחפש פתרון חלופי לבית מלון. לכן, באופן די מפתיע, יש לי תחושת בית למרות שאני כבר הרבה זמן בבית מלון. חלק מזה בטח נובע מכך שאנחנו מקבלים המון תמיכה מחברים ומהצוותים המקצועיים.

אני מרגיש שגיליתי בעצמי איזו שהיא עוצמה פנימית למרות האסונות האישיים והקהילתיים שחוויתי וחווה הקהילה שלי. למעט רגעי ייאוש מובנים, התקווה עדיין מפעמת בי, ואני רואה בעתיד את הקיבוץ שלי ואת האזור כולו פורח מחדש וביתר שאת, בתקווה ובאמונה גדולה שגם החטופים שעדיין בעזה יהיו איתנו, ולא נוריד את הרגל מהגז עד שזה יקרה.

פאר אוליטוב-שלוה

במקור מקיבוץ נירים, מתגוררת במושב יבול, בוגרת מחזור 1999.

אני גרה במושב יבול ועובדת כגננת בגן נרקיס בקיבוץ רעים. ב-7/10 התפנינו עצמאית למושב באיזור המרכז. למרות שלקהילות במושבים יותר קשה להתארגן לפינוי קהילתי, יבול התארגנו יחד לפינוי, אבל רק אחרי כמה ימים ולכן לא הצטרפנו אליהם. בנוסף, הרגשתי שהמקום שבו אני צריכה להיות הוא עם קהילת רעים. שזה ה"צו 8" שלי. להפעיל את הגן וליצור לילדים שגרה מסוימת אחרי החוויות הקשות שעברו ב-7/10. ובנוסף, לתת להורי הגן קצת אוויר לנשימה כדי שגם הם יוכלו להתחיל בתהליך של ריפוי.

אחרי שבועיים במושב במרכז הארץ, עברנו למלון באילת שם נפתח מחדש הגן של רעים. אחרי חודשיים המשכתי עם קהילת רעים למתחם המגורים בתל אביב לשם גם עבר הגן. בתל אביב קיבלנו דירה קטנה וחמודה ולאט לאט אנחנו מתחילים להרגיש בה בבית ולייצר שגרה חדשה. החיים בעיר מאתגרים והנוף שונה כל כך מהנוף בבית. לילדים יש מסגרות קבועות וטובות והם הכירו חברים חדשים ברעים. ואם טוב להם, טוב לי.

קיבלתי הרבה החלטות בשלושת החודשים האחרונים. כל החלטה כזו השפיעה על משפחתי, בעיקר על הילדים שהיו צריכים להפרד מחברים וממסגרות ולרכוש חברים חדשים, שלוש פעמים בשלושה חודשים. אבל אני חושבת שבסופו של דבר אלו היו החלטות נכונות. כולי תקווה שנוכל לחזור הביתה בקרוב, בביטחון מלא ושהאחוזים יהיו- 100% גן עדן

שירי וינשליין

במקור מקיבוץ סופה, מתגוררת במושב דקל, בוגרת מחזור 2004.

אני ושני ילדיי גרים כבר שלושה חודשים בכפר הנופש בקיבוץ משאבי שדה, וצפויים להישאר כאן עד שמוסדות החינוך באשכול יפתחו מחדש.

מושב דקל לא התפנה יחד באופן מסודר. הבחירה שלי במשאבי שדה נבעה מהרצון להתפנות למקום בו יש עוד אנשי קהילה מהמועצה. הילדים אכן התאקלמו בתוך מסגרות החינוך ביישוב ואני מרוצה מהבחירה.

לא פשוט לשהות הרבה זמן מחוץ לבית במיוחד כשזה נעשה מתוך חוסר ברירה. אי הוודאות מקננת בכולנו כקהילה וכפרטים. בכל זאת, אני תמיד מנסה לשדר אופטימיות לילדי ולהזכיר להם ולי שהכל זמני וחולף ותמיד צריך להסתכל קדימה ולקוות לטוב.

”עדות 710”

פרויקט ארכיון עדויות היסטורי של אירועי השבעה באוקטובר 2023

המיזם הוקם על ידי אנשי מקצוע מתחומי הקולנוע הדוקומנטרי,

המחקר ההיסטורי ובריאות הנפש.

החומר יתועד וישמר בסטנדרטים המקצועיים והאתיים ברמה הגבוהה ביותר

התיעוד נעשה בהתנדבות מלאה ללא מטרת רווח

להרשמה פרטים ושאלות

אנא שלחו הודעה למספר

054-4999812 סלעית בשן (קיבוץ נירים)

לאתר עדות 710

היא הולכת יחפה כבר חודש.

איך עוז אפשר להרגיש קיבול בעיר?

מגע הרגליים במכולת מזכיר לה את הרצפה הקרה של הכלבו; החוס בשתיים הצהריים עוזר לה
לדמיין את הדרך לבריכה; הפארק כאן השביל לחצר שלה רגע אחרי האמטות.

הקיבול נשאר שלה גם כשכל כך ניסתה שלא - -

היא הולכת יחפה כבר חודש.

הם יצאו משם יחפים.

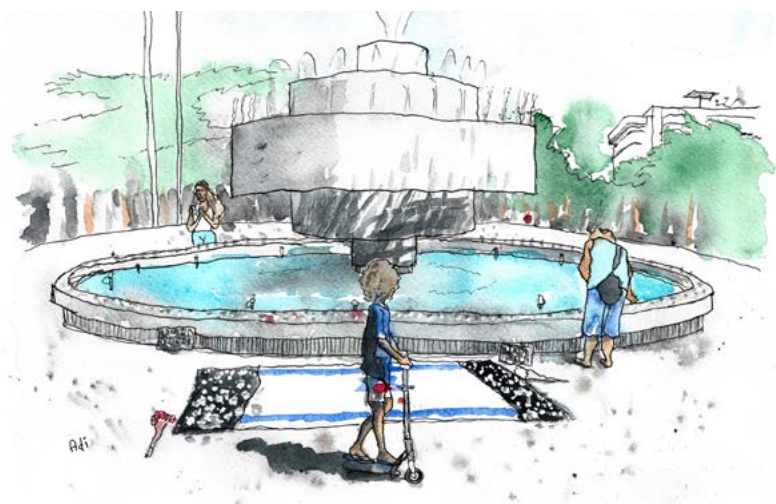
ומי שלא יצאו - הם יחפים?

היא הולכת יחפה כבר חודש. עור של פיל.

אם רק אפשר היה לחתוך חתיכה

ולתפור אותה ללה.

אם רק.

איור: עדי צחור

*** הכותבת היא בוגרת מעלה הבשור שביקשה להישאר בעילום שם

החיטה צומחת שוב

שיחה עם אלון וולוז'ני פרויקטור חקלאות במועצה האזורית אשכול

חבל אשכול מורכב מ-32 ישובים, אשר קמו כולם כישובים חקלאיים. אנשי אדמה שהתיישבו פה לפני קום המדינה ואחריה, אנשי חזון וציונות. החקלאות של הנגב המערבי מהווה גורם חשוב בשיווק המקומי ובייצוא של פירות וירקות. בנוסף, ישנם מרכזי מו"פ חדשניים ומיוחדים באשכול, אשר דוחפים את החקלאות הישראלית קדימה כבר שנים. ב-7.10.23 חוו יישובי אשכול מתקפה אכזרית. לצד הנרצחים הרבים, החטופים והפצועים, החקלאות, שהיא הלב הפועם של האזור, ניזוקה קשות.

תפסנו לשיחה את אלון וולוז'ני, יליד נירים ובוגר מחזור 1991 ב"מעלה הבשור". אלון מתגורר כיום עם משפחתו במושב עין הבשור ובחודשים האחרונים משמש כפרויקטור חקלאות במועצה האזורית אשכול.

מה תפקידך כיום במועצה ומה הוא כולל?

אחרי ה-7.10 התקשרתי למועצה ושאלתי במה אני יכול לעזור. לאחר זמן קצר חזרו אלי עם תפקיד של פרויקטור חקלאות במועצה.

התפקיד הינו אד-הוק ומוגבל לחודשיים, עם אופציה להארכה לחצי שנה. אני מרכז ומנהל את כל התחומים והצרכים שנוצרו כתוצאה מהמלחמה וקשורים בחקלאות.

מתנדבים - בתחילת המלחמה הייתה התגייסות עצומה של מתנדבים מכל הארץ. נוצר מצב של עודף יוזמות, והיו המון אנשים שרצו לעזור. כל השטף הטוב הזה הפך לגורם מפריע. נוצר צורך לחבר ולתאם בין למעלה מ-20 ארגוני מתנדבים שקמו לצורך עזרה בחקלאות.

ניתן לחלק את העבודה החקלאית באופן גס ל-2 קטגוריות - עבודה לא מקצועית (קטיפ, איסוף וכדומה). את העבודה הזו יכולה לעשות כמעט כל אחד.ת. הסוג השני הוא עבודה מקצועית (חריש, זריעה, נטיעות, גיזומים, חיפוי וטיפול בחממות ועוד). עבודה זו חייבת להיעשות על ידי אנשים שהוכשרו לכך. בנוסף הצרכים בענפים השונים הם אחרים - למשל ברפתות ובולולים אי אפשר להסתמך על מתנדבים חד-יומיים, בעוד שבעבודות בענף גידולי השדה יש הרבה משימות יומיות.

לצורך כך הוקם **חמ"ל חקלאות** שאותו אני מנהל.

הדבר הראשון שעשיתי היה להגיע למועצה ולמפות את הצרכים וככה להתמקד במשימות לטווח הקצר ולטווח הארוך. **בטווח הקצר** הייתה עלייה נקודתית בצרכים (מחסור אקוטי בכוח אדם לדוגמא). סעיף זה כולל את קרן הפיצויים (מס רכוש) ומודלים שסייעו לחקלאים בעתיד. קרקע ונזק מול הצבא - לוודא שהצבא פועל במטרה לשמור על הקרקע ושהוא מנקה ו"מזכה" את הקרקע בסוף התקופה. תיעוד של נזקי הקרקע לטובת פיצויים עתידיים. שיקום הקרקע לחקלאות יכול לקחת בין שנה ל-5 שנים. רגולציה - הגדלת מכסות המים, מכסות החלב והביצים, עובדים זרים, מענקים ובכלל שמירה על האינטרסים של חקלאות האזור. כתוצאה מהמלחמה יש גם צורך מוגבר לטיפול בפסולת חקלאית (הטמנה ופינוי).

בטווח הארוך יותר העבודה מתמקדת בתשתית העתידית של החקלאות באזור. מכסות חלב ולולים, מו"פ.

מהם האתגרים העיקריים בהם אתה נתקל?

הבעיה הכי קשה היא משבר האמון. אין אמון מצד החקלאים, אין אמון בין גופי ההתנדבות. משבר האמון החריף שתושבי האיזור חוו ב-7.10 חזק מאוד אצל החקלאים. תחושת ועוצמת ההפקרות רק התגברו.

מצד הממשלה אין תמיכה מספיקה, שר חקלאות שפניו אל משרד הבטחון, גופים שלא פועלים ובכלל מדינה שלא מתפקדת. גורמים בממשלה מסרבים להבין שעתיד החקלאות יקבע את היכולת של ישראל להזין את עצמה ולא להסתמך באופן מוחלט על יבוא. כדי שזה יקרה חייבים להיות תהליכים שיתמכו בחקלאים, יגדילו סובסידיות וישפרו את התנאים מול רשתות השיווק. כל זה לא קרה גם לפני המלחמה וממשיך ביתר שאת גם עכשיו.

החקלאות בארץ בכלל וגם בחבל אשכול היא תחום מורכב. היו מאבקים ומחלוקות גם בעבר (קיבוצים ומושבים, חלוקת מכסות וקרקע ועוד). לאחר ה-7.10 חבל אשכול חולק בצורה גסה ל-3 אזורים גאוגרפים - יישובי הספר שקרובים לגדר (עד 4 ק"מ), אלו שרחוקים בין 4-7 ק"מ והאחרונים שנמצאים 7 ק"מ ומעלה. בפועל ההפרדה הזו שנוצרה ע"י משרד האוצר במסווה של החלטה בטחונית, מפלה בין היישובים והחקלאים ותורמת לקרע ולמאבקים פנימיים. היו חדירות של מחבלים גם 25 ק"מ מהגדר (אופקים). כיתת הכוננות של שלומית הוקפצה ליתד, היה נסיון חדירה לעין הבשור, למבטחים. כל החקלאים באשכול נפגעו והפיצוי והעזרה לא מחולקים בצורה שווה.

מבט אל העתיד מבחינתך

חלק מהחקלאים לא יחזרו זה ברור לי. חלקם גם יחזרו לאזור אבל יסגרו את הבאסטה ולא יעסקו בחקלאות. למשקים והחקלאים שיחזרו זה יכול לתת בוסט. תהיה קונסולידציה (מיזוג של משקים קטנים) שהייתה נחוצה גם בעבר ועכשיו תהיה הזדמנות. ממוצע הגיל של החקלאים בישראל הוא 62. אם לא יהיה שינוי משמעותי הענף הזה יגווע מהר. השינוי הזה צריך להגיע גם מהתושבים והחקלאים עצמם. אני שומע עכשיו הרבה קולות של אנשים שאומרים "מגיע לי" ומתנים את החזרה שלהם הביתה וזה חורה לי. מבחינתי קודם כל חוזרים הביתה (כמובן כשהמצב הביטחוני יאפשר) ואז באים בדרישות. יקח זמן לשקם את החלקות באזור, אבל לצד הצעדים והפעולות שהמדינה חייבת לעשות צריכה להיות גם היענות ונכונות של התושבים. אף אחד לא יבנה פה מחדש. רק אנחנו

איור: עדי צחור

החיטה צומחת שוב

ד"ר אלון פאוקר, היסטוריון

גדל בניר עוז, מתגורר בבארי, בוגר מחזור 1984

בעבר היה מחנך במוסד ומורה במעלה הבשור ובנופי הבשור. מרצה להיסטוריה ומדריך פדגוגי במכללה האקדמית בית ברל. ראש מרכז בובר לחינוך דיאלוגי, המתמקד בהכשרה להוראה ולחינוך של חברי תנועות הבוגרים של תנועות הנוער. משנת 2007 חבר קיבוץ בארי שם הוא מתגורר יחד עם אשתו עדי ו-3 ילדיהם. כיום חבר מזכירות בארי וראש צוות הדוברות של הקיבוץ.

השבעה באוקטובר – קו שבר בתולדות הציונות ומדינת ישראל – ממשבר לתיקון

הציונות באה לעולם קודם כל במטרה להקים ליהודים בית לאומי בו יהיו אדונים לגורלם ובטוחים בחייהם. לנגדעיניה עמדו מילותיו של ביאליק בעקבות פרעות קישינב (1903) "השמש זרחה, השטה פָּרְחָה וְהַשׁוּחַט שָׁחַט" – יהודים נשחטים ואין להם יכולת להגן על עצמם.

גם בארץ לקח ליהודים זמן להתארגן. בפרעות תרפ"ט (1929) עדיין נרצחו יהודים חסרי הגנה ובמיוחד ידוע הטבח בחברון בו נרצחו 67 מתוך 800 יהודי העיר. אולם מאז, כבר מהמרד הערבי (1936-1939) הרבה לפני הקמת המדינה, לא נתפסו שוב היהודים בארץ חסרי הגנה. כל זה השתנה בטבח השבעה באוקטובר. שוב יהודים נרצחו, נשרפו ונחטפו. שוב נאנסו נשים על ידי טרוריסטים. שוב חשו אנשים שאין מי שמגן עליהם, כאילו לא הייתה זו מדינתם. נשבר היגיון מרכזי של הפרויקט הציוני. מה זה אומר:

שהמדינה על כל מוסדותיה, ברובד הפוליטי וברובד הבטחוני, כשלה כשלון מוחלט. זו לא הייתה מכת טבע, זה תפקוד של אנשים שיצריך מילים חדשות למושגים שהם "קטנים" על האירוע כמו הפקרות וחוסר אחריות. הרי היו תהליכים והתנהגויות שהובילו לשבעה באוקטובר. החמאס אבחן מבחינתו חולשה ולכן תקף. זה אומר שעם ארגוני טרור שקוראים להשמדתנו אסור להשלים. אסור לחזק דווקא אותם במקום גורמים מתונים יותר. זה אומר שאי אפשר "לנהל את הסכסוך" היהודי פלסטיני בארץ ישראל, כאילו המציאות של הכיבוש יכולה פשוט להמשך והכל יהיה בסדר. מדובר בסכסוך העומד בליבת הפרויקט הציוני וסדר היום של מדינת ישראל וצריך לחתור לפתור אותו. לתת אופק לפתרון, גם אם הדבר ייקח שנים רבות. אבל בכל אופן, במקום התחמקות, יוזמה, פעלתנות, תעוזה ויצירת תמונת עתיד אפשרית לשאוף אליה.

זה אומר שברובד החינוכי עלינו לדעת להפריד בין טרוריסטים ותומכיהם לבין אנשים שאינם כאלה. קל להיסחף ל"כולם רוצים בהשמדתנו", אבל זה לא נכון. קיצוניות הזינה כאן קיצוניות ועלינו לפעול ברובד החינוכי כך שהדור הבא שלנו לא יהיה חלק מאותה הזנה הדדית.

במקביל, אי אפשר יותר להיות סלחניים לחינוך לטרור וקיצוניות שפשה בחברה הפלסטינית ולא רק בעזה של החמאס. במסגרת חתירה לפתרון הסכסוך, צריך לתבוע במפגיע חינוך מתון, שיגדל את הדור הבא לא על ברכי השנאה.

עלינו לדרוש חד משמעית מכל השותפים לכשלון הנורא בתולדות הציונות ומדינת ישראל, להסתלק מהחיים הציבוריים. הם הובילו לחורבן הבית הציוני הראשון. את הבית הציוני השני יהיה צריך לבנות עם כל חלקי החברה הישראלית שיהיו מוכנים באמת להשתיתו על עקרונות מגילת העצמאות של מדינה יהודית ודמוקרטית. זה ידרוש פשרות מכולם, אבל זה אפשרי. אם יש משהו שהחודשים האחרונים למדו אותנו, זה כוחה האין סופי של החברה האזרחית בישראל על כל חלקיה ומרכיביה: מבינינו ומבין המתנחלים, חרדים, בדואים וערבים, ערי פיתוח וקיבוצים – בכולם מתגלים כוחות גדולים וחיוביים. במקביל, עלינו לא להקל על עצמנו בכך שכל הפלשתינאים שונאים אותנו. במקום שקיצוניות הזינה קיצוניות, הבית הציוני השני צריך להבנות על הבסיס שמתינות תטפח מתינות גם בצד השני. זה תהליך חינוכי ארוך שנים בשני הצדדים, שצריך להיות מלווה בתהליך פוליטי מתאים. על כולנו לחתור לכך. זו הדרך היחידה למנוע את שובו של השבעה באוקטובר.

היצע?

- בית הספר "מעלה הבשור" הוקם בשנת 1965 ולמדו בו 4 קיבוצים בלבד (מגן, נירים, גבולות וניר יצחק). היו בו 2 כיתות, 37 תלמידים ו-4 מורים.
- השם "מעלה הבשור" ניתן למוסד החינוכי עקב העובדה כי הוא שוכן על הגבעה הכי גבוהה באזור שנישאה לגובה 110 מ' (וגם הייתה ככל הנראה הגבעה היחידה).
- הדיון על מיקום בית הספר הוכרע על ידי מזכירות הקיבוץ הארצי. נירים תבעו שבית הספר ישכון בשטחם בגלל זכות ראשונים, ומגן תבעו מנגד בגלל המיקום המרכזי. לבסוף הוקם בית הספר בצמוד לקיבוץ מגן.
- "מעלה הבשור" הוקם תחילה בשטח הנעורים של קיבוץ מגן. מאוחר יותר, בסיוע \$250,000 מכספי קרן חינוך ממשלתית אמריקאית, עבר בית החינוך למשכנו הנוכחי בשטח יעודי צמוד לצד הצפוני של קיבוץ מגן.
- בקבוצת חצב, הקבוצה הראשונה של "מעלה הבשור", ניגש רק תלמיד אחד למבחני הבגרות.
- בית החינוך כלל גם "שמירה חינוכית" של ההורים ובשנים הראשונות הורי מגן ישנו במוסד.
- בית הספר "מעלה הבשור" היה יחיד במינו ובו למדו קיבוצים מהתנועה הקיבוצית המאוחדת (תק"מ) ומהקיבוץ הארצי (קבה"א) יחד.
- שבוע הלימודים כלל גם יום עבודה קבוע בקיבוצים (יום רביעי) לתלמידי כיתות י"א ו-י"ב עד לאיחוד בתי הספר.
- בשנת 2009 אוחדו בתי הספר "מעלה הבשור" ו"הבשור" והפכו ל"נופי הבשור". עד ה-7.10.23 למדו בבית הספר 14 קיבוצים ו-15 מושבים.
- איחוד כזה בין המושבים לקיבוצים לא נראה מעולם באזורנו ועדיין לא ברור איזה צד התנגד יותר למהלך. למרות התנגדות שני הצדדים, העובדה הבאה מוכיחה כי השלם גדול מסך חלקיו.
- בשנת תש"פ נבחר בית הספר "נופי הבשור" כמצטיין משרד החינוך בפעם השישית בהישגים ערכיים, חברתיים ולימודיים.
- עלות הקמת "נופי הבשור" הייתה 60 מיליון ש"ח ובית הספר משתרע על פני שטח של 8,000 מטר רבוע.

אנחנו גיא מזיג

היי
מי יהיה פה ביום שאחרי?
סוף החלום ושברו הקהה
מה שהיה ויותר לא יהיה

מה
מה יישאר אחרי מלחמה?
בית ועץ על אותה אדמה
שמלבדה לא נמצא נחמה

רק שיר נדודים שכתבנו
כל השבילים שעזבנו
ברית עולמים ששכחנו
והאחים
והפרחים שהנחנו

כאן
כאן הניצוץ הראשון כבר הוטמן
זה שנמצא בכולנו מזמן
זה שלא לכולם הוא מובן

הלב
ניסע לאן שהרוח נושב
רק התקווה יכולה לקרב
את החבר שהפך לאויב

מי יזכור לנו שיר נדודים שכתבנו
כל השבילים שעזבנו
ברית עולמים ששכחנו
והאחים
והפרחים שהנחנו

שיר נדודים שכתבנו
כל השבילים שעזבנו
ברית עולמים ששכחנו
והפרחים שהנחנו

שיר נעורים שאהבנו
כל הפצעים שכאבנו
התהילה שקצרנו
והמילה שכבר שנים לא
אמרנו
אנחנו

בוגרי נופי/מעלה הבשור למען החטופים

